

Rukouskanoni kaikkein pyhimmälle Jumalansynnyttäjälle

Troparit kirjoittanut hurskain keisari

Theodoros I Laskaris (1174–1222)

8. sävelmäjakso

Ilman irmosseja tämä kanoni veisataan rukouspalveluksessa hädästä ja murheesta vapautumiseksi. Irmossien kera (irmossi kahdesti ja neljä troparia) se veisataan aamupalveluksessa polyeleo- ja vigilia-asteen pyhien muistopäivinä juhlakausien ulkopuolella arkisin (mutta Kristuksen ja Jumalansynnyttäjän temppelissä ei lauantaisin) Jumalansynnyttäjän pienen rukouskanonin asemesta silloin kun tapana on.

Ensimmäinen veisu

Irmossi: Ihmeitätekevä Mooseksen sauva, | jaettuansa ristinmuotoisella lyönnillä meren kahtia, | kukisti muinoin faraon, sotavaunujen herran, | mutta pelasti jalan pakenevan Israelin, || joka veisasi Jumalalle virren.

Liitelauselma aamupalveluksessa tämän kanonin kaikkien troparien edellä, jos oodeja ei veisata: Kaikkein pyhin Jumalansynnyttäjä, pelasta meidät!

Ahdistusten tuska hukuttaa kurjan sieluni ja turmion pilvet pimentävät sydämeni, oi Jumalan Morsian, mutta Sinä, joka synnytit jumalallisen ja ikuisen Valkeuden, valaise minut riemun valolla.

Lukuisista vaivoista ja kärsimyksistä, julmista vihollisista ja elämän vastoinkäymisistä Sinä olet minut väkevällä voimallasi pelastanut, oi kaikkein puhtain, ja minä veisaan ylistystä mittaamattomalle hyvyydellesi, joka on minun lohdutukseni.

Sinun voimalliseen apuusi luottaen olen nytkin turvautunut suojelukseesi ja rientänyt tykösi koko sielustani, ja notkistan polveni Sinun edessäsi, oi Valtiatar, ja itken ja vaikeoin: Älä ylenkatso minua kurjaa, Sinä kristikansan turva.

En herkeä julistamasta selkein sanoin Sinun suuria tekojasi, sillä ellet Sinä, Neitsyt, aina seisoi Poikasi edessä rukoilemassa puolestani, kuka sitten pelastaisi minut rajumyrskyistä ja hirveistä vaaroista?

Kolmas veisu

Irmossi: Taivaan avaruuden Luoja ja seurakunnan Rakentaja! | Vahvista minua rakkaudesasi, | Sinä, kaiken halajamisen täyttymys, uskovaisten tuki, || oi ainoa ihmisiä rakastava.

Hämmennyksen vallassa huudan tuskassani Sinulle: Oi joutuisa puolustaja, riennä avuksi minulle, kurjalle ja alhaiselle alamaisellesi, kun palavasti etsin apuasi.

Totisesti olet Sinä ihmeellinen armossasi ja hyvissä töissäsi, joita olet minulle tehnyt, oi Neitsyt ja Valtiatar. Sentähden minä ylistän Sinua ja veisaan ja kunnioitan Sinun runsasta ja määrätöntä huolenpitoasi.

Onnettomuuksien myrskyt saartavat minua, oi Valtiatar, ja tuskien rajuilmat hukuttavat minut, mutta Sinä riennät ojentamaan minulle auttavan kätesi, joutuisan apusi ja suojelusesi.

Totiseksi Jumalansynnyttäjäksi ja kuoleman vallan kukistajaksi minä tunnustan Sinut, oi Valtiatar, sillä elämäntuottajana Sinä päästit minut helvetin kahleista ja johdatit elämään, kun olin kaatunut maahan.

Neljäs veisu

Irmossi: Herra, Sinä olet minun väkevyyteni, voimani, Jumalani ja iloni, | joka Isän helmaa jättämättä olet osoittanut huolenpitosi meitä köyhiä kohtaan. | Sen tähden minä profeetta Habakukin kanssa huudan Sinulle: || Kunnia olkoon voimallesi, oi ihmisiä rakastava.

Ja mistä löytäisin toisen avun? Minne pakenisin? Missä pelastuisin? Voi minua! Missä minulla olisi joutuisa auttaja elämän tuskien ja myrskyjen keskellä? Vain Sinua, ainoaa, minä ylistän; Sinuun luotan ja panen toivoni, ja Sinun suojaasi minä kiiruhdan, pelasta minut!

Minä ylistän, oi Puhtain, Sinun armosi suloista virtaa, joka monin lahjoin on virvoittanut minun piinattua ja kurjaa onnettomuuksien ja tuskien pätsissä poltettua sieluani, ja Sinun suojaasi minä kiiruhdan, pelasta minut!

Sinä puhdas ja tahraton Neitsyt, ainoa horjumaton puolustaja, turvapaikka, väkevä suojelus, pelastuksen ase, älä ylenkatso minua, tuhlaajaa, Sinä toivottomien toivo ja voimattomien apu, kärsivien ilo ja puolustus.

Oi Valtiatar! Kuinka osaisin arvollisesti esiintuoda Sinun rajatonta auliuttasi, jolla aina olet ikään kuin vedellä virvoittanut minun pahoin piinattua sieluani? Voi Sinun kaitselmustasi ja hyviä tekojasi minua kurjaa kohtaan!

Viides veisu

Irmossi: Miksi olet minut kasvojesi edestä hyljännyt, oi laskeutumaton Valkeus, | ja miksi on vieras pimeys minut viheliäisen peittänyt? | Kuule rukoukseni, käännytä minut || ja ohjaa askeleeni Sinun käskyjesi valkeuteen.

Kiitollisena huudan Sinulle: Iloitse, Neitsytäiti, iloitse, Sinä Jumalan Morsian, iloitse, Sinä jumalallinen suojelus, iloitse, Sinä voittamaton ase ja murtamaton muuri, iloitse, Sinä puolustus ja apu ja pelastus kaikille niille, jotka uskolla Sinun tykösi rientävät. [*Kahdesti.*¹]

[*Kunnia.*²] Ne, jotka minua syyttä vihaavat, ovat valmistaneet nuolia ja miekkoja ja ansakuopan; he aikovat repiä rikki ylen kurjan ruumiini ja kätkeä sen maahan, mutta Sinä, Puhdas, kiiruhda pelastamaan minut.

[*Kunnia.*³] Oi kaikkien ylistämä Neitsyt, pelasta minut kaikesta puutteesta, kärsimyksestä, sairaudesta ja pahasta ja voimallasi varjele minut suojissasi kaikista vaaroista ja vihollisilta, jotka vihaavat minua ja sotivat minua vastaan.

Minkä kiitoslahjan kantaisin Sinulle, kun olet ilahuttanut minua lahjoillasi ja mittaamattomalla hyvyydelläsi? Sentähden minä totisesti kiitän, veisaan ja ylistän Sinun sanomattomalla laupeuttasi minua kohtaan.

Kuudes veisu

Irmossi: Minä vuodatan rukoukseni Herralle | ja Hänelle myös murheeni ilmoitan, | sillä sieluni on tullut täyteen kaikkea pahuutta | ja henkeni on lähestynyt tuonelaa. || Minä rukoulen kuin Joonas: Johdata minut, oi Jumala, pois turmiosta.

Tuskien pilvet peittävät kurjan sieluni ja sydämeni, ja pimeys lankeaa ylitseni, oi Neitsyt, mutta Sinä, joka synnytit lähestymättömän Valkeuden, karkota ne luotani jumalallisten rukoustesi henkäyksellä.

Lohdutukseksi hädässä ja sairauksien parantajaksi Sinut tunnen ja tiedän, totisimmaksi kuoleman hävittäjäksi, ehtymättömäksi elämän virraksi ja nopeaksi avuksi kaikille onnettomuuksiin joutuneille.

En kätke laupeutesi syvyyttä, en ihmeitten mittaamattomaa virtaa ja totista alati vuotavaa lähdeä, joista sallit minun hyvydessäsi tulla osalliseksi, oi Valtiatar, vaan kaiken minä tunnustan, huudan, julistan ja ilmoitan.

Elämän myrskyt piirittävät minua kuin mehiläiset hunajakennoa, ja tuskien nuolet lävistävät vangitun sydämeni, mutta Sinut minä saan avukseni, pahan karkottajaksi ja suojelijakseni, oi kaikkein Puhtain.

¹ Slaavilaisen käytännön mukaan tämä tropari toistetaan.

² Slaavilaisessa käytännössä tämä tropari on rukouspalveluksen doksastikon.

³ Kreikkalaisessa käytännössä tämä slaavinkielisestä tekstilähteestä puuttuva tropari on rukouspalveluksen doksastikon.

Seitsemäs veisu

Irmossi: Urheasti heprealaisnuorukaiset polkivat pätsissä maahan liekit | ja muuttivat tulen viileydeksi huutaessaan: || Kiitetty olet Sinä, Herra Jumala, iankaikkisesti!

Oi Valkeuden Äiti, Jumalansynnyttäjä, joka valaisit minut, syntien yön pimentämän, Sinua, puhdasta ja turmeltumatonta Valon kantajaa minä rakkaudella ylistän.

Oi Neitsyt, ole minulle suojelus, puolustaja, auttaja ja kerskauksen aihe, ja anna minulle nyt kaikki Sinun apusi, Sinä avuttomien väkevyys ja toivottomien toivo.

Minä ylistän Sinua koko sielullani ja mielelläni, sydämelläni ja suullani, kun olen elävoitynyt Sinun suurista lahjoistasi, Sinun hyvydestäsi ja lukemattomista ihmeistäsi.

Katso minua laupiailla silmilläsi, huomaa ahdinkoni ja päästä minut kauheista onnettomuuksista, vastuksista ja vaaroista ja mittaamattomassa hyvydessäsi vapahda minut kiusauksista.

Kahdeksas veisu

Irmossi: Laulakaa kiitosvirttä Herralle, | jonka kunnia on ilmennyt pyhällä vuorella | ja joka on orjantappurapensaassa ilmaissut Moosekselle Neitsyttä koskevan salaisuuden || ja suuresti ylistäkää Häntä kaikkina aikoina. (*Parastaasi*.)⁴

Laupiaan armosi tähden, oi puhdas Neitsyt, älä ylenkatso minua, elämän myrskyn kuuhujen hukuttamaa, vaan ojenna auttava kätesi minulle, jota maailman pahuus ahdistaa.

Vastoinkäymiset, puute, tuskat ja elämän onnettomuudet ovat löytäneet minut, oi Puhdas, ja kiusaukset ympäröivät minua kaikkialta, mutta puolusta ja varjele Sinä minua väkävällä suojeluksellasi.

Myrskyjen keskellä etsin Sinusta suojasatamaa, Sinä iloni ja lohdutukseni surujen keskellä ja joutuisa apu sairauksissa, Sinä vaaroista ja kiusauksista vapauttaja.

Iloitse, Sinä Herran liekehtivä valtaistuin, iloitse, Sinä jumalallinen manna-astia, iloitse, Sinä kultainen lampunjalka ja sammumaton kynttilä, iloitse, Sinä neitseitten ylistys, äitien kaunistus ja kunnia.

Yhdeksäs veisu

Irmossi: Taivas ihmetteli ja maan ääret hämmästyivät siitä, | että Jumala ilmestyi ihmisille ruumiissa | ja että Sinun povesi tuli taivasta avarammaksi. || Sen tähden Sinua, oi Jumalansynnyttäjä, enkelein ja ihmisten joukot ylistävät.

Oi Puhdas, kenen muun turviin pakenisin, minne muualle rientäisin ja pelastuisin, kenen luokse menisin, mistä löytäisin pakopaikan, kenen lämpimistä suojista, kuka minua ahdistuksissani auttaisi? Yksin Sinuun minä panen toivoni, Sinua ainoata ylistän ja Sinuun luottaen tykösi pakenen.

Oi Jumalan Morsian, Sinun suuruuttasi on mahdoton mitata ja tutkimatonta syvyyttäsi sanoin kuvata, yli ymmärryksen käyvät Sinun ihmeesi niiden hyväksi, jotka rakkaudella Sinua kunnioittavat ja totisena Jumalansynnyttäjänä uskolla kumartavat.

Kiitosveisuilla minä ylistän ja kunnioitan Sinun mittaamatonta laupeuttasi ja kaikille todistan Sinun moninaisesta voimastasi ja hyvistä teoistasi, jotka olet minulle tehnyt; niistä minä julistan ja alati Sinua ylistän sielullani, sydämelläni, mielelläni ja kielelläni.

Ota vastaan köyhä rukoukseni äläkä ylenkatso itkuani, kyyneleitäni ja huokauksiani, vaan auta minua, sillä Sinä olet hyvä, ja täytä pyyntöni, sillä kaikkivoimallisen Valtiaan Jumalan Äitinä Sinä voit kaiken, kun vain huomaat minun kurjan ahdinkoni.

⁴ **8. irmossin vaihtoehtoinen teksti:** Pyhällä vuorella kirkastunutta | ja Moosekselle orjantappurapensaassa ainaisen Neitseen salaisuuden ilmaissutta Herraa || veisuin ylistäkää ja korkeasti kunnioittakaa kaikkina aikoina. (Oktoehos, ortodoksi.net.)